

2) бізнес-структури (компанії, філії та ін.): *SMEs (Small & Medium Size Enterprises)* – підприємства малого та середнього бізнесу; *PLC – Public Limited Company* (Публічна компанія з обмеженою відповідальністю); *Ltd – Limited* (компанії з обмеженою відповідальністю в Англії та Ірландії можуть використовувати тільки цю аббревіатуру); *Corp. – Corporation* (корпорація – підприємство, статутний капітал якого поділений на акції); *LDC – Limited Duration Company* (компанія з обмеженим терміном), *LP – Limited Partnership* (компанія з обмеженою відповідальністю) та інші;

3) професії та рід занять: *management, administration, leader, manager, chief*;

4) бізнес-процеси: *style of management, staff management techniques, marketing, communication strategy, communication tactics*;

5) елементи бізнес-обліку: *accounting, SWOT analysis – Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats*;

6) показники вимірювань у бізнес-операціях: *BSC (Balanced scorecards)* – сбалансована система показників: *value-added tax (VAT) in %*, *price per share – £* (фунтів стерлінгів);

7) властивості, ознаки: *negotiation, professional ethics, public speech, protocol, reception* та ін.

### Література:

1. Ботвина Н. К. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації. Київ, 2002. 205 с.
2. Зінуква Н. В. Лінгвістичні особливості змісту текстів англомовного ділового дискурсу. Київ, 2018. 258 с.
3. Калюжна А. Б., Радченко О. І. Business English. Харків, 2019. 170 с.
4. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/288816055.pdf>

## ОСОБЛИВОСТІ ДОТРИМАННЯ ФОРМИ ПИСЬМА ПІД ЧАС НАПИСАННЯ ЕСЕ

**Березінська О. В.**

*старший викладач кафедри іноземних мов професійного спілкування*

*Міжнародного гуманітарного університету*

*м. Одеса, Україна*

Поява в навчальних планах нової, для ЗВО України, дисципліни «Академічне писання» або «Академічне письмо» пов'язана із реформуванням, що було започатковано Болонським процесом. Для

більшості англomовних країн академічне письмо/академічна письмова робота є становить роботу з тим, що студент прекрасно знає. Їх вчать, як та в якому форматі писати тези, оформлювати власні думки, ще в школі, а в університеті студент починає дещо глибшу і масштабнішу роботу з літературою, використовує більше критичного мислення, проглядає фідбек (відгук, коментар) викладача й працює з ним, удосконалюючи текст і власні навички. Наша система освіти не передбачає тісного контакту викладача і студента у такій сфері. Студентські роботи обмежуються написанням декількох жанрів (есе, реферат, дипломна/курсова, тези доповідей), де студентові пропонують готову тему, «радіять» літературу, а тому таким поняттям як критичне мислення, синтез літератури, висловлення власних думок у чіткому форматі – немає місця.

Однією із причин низької академічної культури студентів вищу є формулювання завдань, які можна скачати із Мережі. У процесі їх виконання студенти зможуть навчитися аналітично сприймати інформацію, розуміти структуру і цілісність тексту, визначати складові елементи абзацу, опрацьовувати соціологічні дані і самостійно створювати матеріал для дослідження, використовуючи можливості Інтернет мережі [1]. У практичних завданнях передбачено написання і власних оригінальних академічних текстів, здебільшого есе. До кожного завдання сформульовано чітку інструкцію, що полегшить розуміння суті завдання, уможливить чіткість і правильність його виконання, подано приклади аналізу речень щодо синтаксичних та лінгвістичних помилок [3].

Основою академічного письма є металінгвістичні вміння і навички, тобто вміння читати і розуміти текст, аналізувати його, читати написане критично, формулювати індивідуальну, авторську і конкретну позицію тощо. Академічне письмо має справу з теоріями і причинами, що регулюють процеси і практику в повсякденному житті, а також досліджує альтернативні пояснення цих подій [2].

Для культури наукової мови більш характерним є дотримання правил і норм літературної мови, відповідно до наукового стилю. Однак лише у межах академічного письма можливий дискурс, пошук найбільш влучної конструкції для передачі авторської ідеї. Таким чином, академічне письмо має на меті навчити вас висловлювати та обґрунтовувати свої власні ідеї за допомогою короткого, переконливого і зручно організованого наукового тексту [5]. Його вивчення сприятиме вашому особистому фаховому зростанню з одного боку, а з іншого уможливить ліквідацію великого масиву плагіату, що панує зараз в українській освіті на всіх рівнях.

Західні фахівці виділяють три підгрупи вмінь, необхідних для успішного оволодіння навичками академічного письма: – академічна грамотність (читання, усна і письмова мова з урахуванням мети висловлювання; вираження думок за допомогою інструментарію

дискусій і досліджень); – інформаційна грамотність (визначення інформаційних потреб і пошук джерел інформації; їх оцінка і переробка); – міжкультурна грамотність (знання про різні культури, зокрема про традиції і цінності) [4]. Зазначені уміння можна визначати і як структурні елементи поняття академічне письмо у межах вищої освіти. Найскладнішими і структурно, і власне як процес опанування, є інформаційна та академічна грамотність. Найбільш поширеними видами академічних текстів для студентів є есе (франц. *essai* – спроба, начерк), тези, наукова стаття, курсова/дипломна роботи.

Студенти використовують навички листа щодня: пишуть робочі документи, запити в офіційні організації, повідомлення в месенджерах, особисті замітки. Про те, як вивчувати таким типам листа прямо на уроці, я детально розберу різні види листа і представлю план уроку, який легко адаптувати під кожен з них. Якщо ви колись працювали із студентами, то напевно помічали, що упор при написанні есе робиться на дотриманні форми листа. Це важливий, але далеко не єдиний піднавик листа:

- правопис та пунктуація;
- дотримання порядку слів та правил граматики;
- використання засобів зв'язку (*cohesive devices*);
- дотримання узгодженості тексту та логіки оповідання;
- навичка писати швидко, особливо якщо це живе спілкування (наприклад, листування у месенджерах);
- зрозумілість почерку, якщо пишемо від руки.

Не можна працювати над всіма піднавиками відразу – потрібно зрозуміти, які найбільш відповідають мовній меті студента і розвивати в першу чергу їх. Щоб зрозуміти, як розвивати навик листа, необхідно розібратися, яких типів лист буває. Для позначення типів листа залежно від мети в академічному середовищі використовують термін *modes of discourse* (*rhetorical modes*). Таких *modes* зазвичай виділяють чотири:

- експозиційні (*expository writing*);
- описові (*descriptive writing*);
- лист-переконання (*persuasive writing*);
- лист-нарратив (*narrative writing*).

Залежно від того, з яким типом листа студент стикається частіше, потрібно підбирати теми та вправи для розвитку листа на уроці.

Є два основні підходи до організації уроку на лист:

- *product approach*, коли весь урок ми будемо навколо зразка тексту – викладач дає завдання, студент пише з опорою на зразок і потім здає написане на перевірку;
- *process approach*, коли весь урок ми розбираємо стадії написання тексту – студент і викладач разом формулюють тему та основні ідеї,

підбирають доречну лексику та граматику та разом готують чернетку тексту.

Process approach здається мені вдалим, тому що він допомагає усвідомлено вивчити потрібні мовні інструменти, поекспериментувати з чернеткою і вже після всіх експериментів написати фінальну роботу.

Наприклад, студент – практикант, проджект-менеджер у міжнародній компанії, йому часто доводиться вирішувати складні ситуації у робочому листуванні. Хочемо попрацювати над persuasive writing. Урок будемо так:

**Розминка і введення.** Проводимо small talk, робимо коротке введення в тему.

1. **Pre-writing.**

– Обговорюємо тему, згадуємо проблемну ситуацію, яку студентові доводилося вирішувати письмово. Наприклад, потрібно було погоджувати термін розробки функції в мобільному застосуванні.

– Обговорюємо, які інструменти мови потрібно знати, щоб уміти писати переконливо: використання inclusive language, опис статистики, аргументація думки.

2. **In-writing.** Студент накидає структуру повідомлення та ідеї, за допомогою викладача формулює речення. Якщо дозволяє час, то можна розіграти ситуацію з листуванням прямо на уроці, а потім проаналізувати використання яких фраз допомогло виконати комунікативне завдання.

3. **Post-writing.** Студент оцінює написане, виправляє помилки, за допомогою викладача знаходить слабкі місця, допрацьовує написане.

**Підсумки уроку.** Обговорюємо, що вийшло добре, а що не дуже, над чим ще попрацювати.

Ще один приклад: студент недавно повернувся з поїздки і хоче написати пост про поїздку для особистого блогу. Хочемо попрацювати над descriptive writing. Урок можна побудувати так:

1. **Розминка та введення.** Проводимо small talk, робимо короткий вступ у тему.

2. **Pre-writing.**

– Обговорюємо тему – враження про поїздку, про що хотілося б розповісти.

– Обговорюємо, які інструменти мови потрібно знати, щоб написати пост. Вивчаємо відповідні метафори, emotive language і інші відповідні по темі засоби описи.

3. **In-writing.** Студент пише чернетку поста, позначає структуру і ідеї. Разом з викладачем додає деталі, дописує пост до кінця.

4. **Post-writing.** Студент оцінює написане, виправляє помилки, за допомогою викладача знаходить слабкі місця, допрацьовує написане.

**Підсумки уроку.** Обговорюємо, що вийшло добре, а що не дуже, над чим ще попрацювати.

Виучувати листу англійською мовою можна і потрібно, при цьому поважно допомагати з листом прямо на уроці. Можна робити упор на різні аспекти і формати листа, щоб учневі було не лише корисно, але і ненудно.

### **Література:**

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ. 2017. 169 с.
2. Короткіна І. Б. Академічне письмо: процес, продукт і практика : учебное пособие для вузов. М. : Издательство Юрайт, 2016. 295с
3. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Академічне письмо. Навчальний посібник. Донецьк, 2019. 130 с.
4. Тимошенко Т. В. Академічне письмо / Т. В. Тимошенко, Н. В. Гречихіна. Наукові записки : зб. наук. пр. Кіровоград : КНТУ, 2009. Вип. 9. С.214–219.
5. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с.

## **РОЗВИВАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОЕКТНОЇ МЕТОДИКИ В ПРАКТИЦІ СТАРШОЇ ШКОЛИ**

***Білоус А. А.***

*кандидат філософських наук, доцент,*

*доцент кафедри філології і перекладу*

*Інституту права та сучасних технологій*

*Київського університету технологій та дизайну*

*м. Київ, Україна*

Традиційно багато десятиріч виховання розглядалось як передача старшим поколінням соціального досвіду (знань, практичних умінь і навичок, засобів творчої діяльності, відносин) молодому поколінню. Але в оновленому та модернізованому суспільстві ХХІ століття такі звичні та переврені процеси є достатньо малоефективними: форми досвіду можуть змінюватися протягом життя навіть одного покоління та відтворення за принципом «роби так, як я» вже є непродуктивним, спричиняє конфлікти між поколіннями. Саме тому виховання в сучасному розумінні є невід’ємним компонентом процесу освіти.